

۰۵/۲۱۴۱۶

شماره:

۱۴۰۵/۰۲/۱۳

تاریخ:

ندارد

پست:

۸۵۸۰۶۸۷

شماره:

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

بیتکال

«بخشنامه»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانک های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک، مؤسسات

اعتباری غیربانکی و بانک مشترک ایران - ونزوئلا ارسال می شود

با سلام؛

احتراماً، همان گونه که استحضار دارند، یکی از موضوعات مهم مرتبط با فعالیت شبکه بانکی کشور و همچنین نظارت بر آن، مقوله «شفافیت در گزارشگری مالی» است که این مهم در راستای تحقق ثبات و سلامت شبکه بانکی کشور همواره مورد تأکید بانک مرکزی می باشد. از جنبه های مهم «شفافیت در گزارشگری مالی»، ارایه تصویری شفاف از وضعیت دارایی ها و بدهی های ارزی می باشد که این مهم از طریق تعیین الگوی مناسب تسعیر ارز و نحوه برخورد با سود حاصل از آن محقق می شود. به منظور نیل به اهداف فوق، از سال ۱۳۹۸ تاکنون نرخ و نحوه تسعیر ارقام پولی دارایی ها و بدهی های ارزی در مؤسسات اعتباری با عنایت به ویژگی ها و تفاوت های ماهوی صنعت بانکداری توسط هیأت عامل بانک مرکزی تعیین و به شبکه بانکی کشور ابلاغ گردیده است. در حال حاضر، نحوه شناسایی تفاوت های تسعیر و گزارشگری آن در مؤسسات اعتباری، دارای ملاحظات اساسی از لحاظ کیفیت سود از جمله؛ مبحث ورود جریان نقدی، نحوه طبقه بندی دارایی های ارزی و ذخایر مربوط، کیفیت متفاوت دارایی های پولی از منظر وصول، دسترسی، انتقال و یا تبدیل آن به سایر اسعار در کوتاه مدت و مالملاً مبحث مهم انگیزه مؤسسات اعتباری برای ایجاد وضعیت باز ارزی مثبت و متعاقباً افزایش سودآوری و بهبود پوشش زیان واسطه گری وجوه از مجرای تسعیر ارز، می باشد. بر همین اساس، از نظر این بانک در صورت رفع ملاحظات مزبور در هر مقطع گزارشگری، می توان ادعا نمود که سود حاصل از تسعیر دارایی ها و بدهی های پولی ارزی مؤسسات اعتباری، دارای کیفیت مطلوب بوده و از آن می توان در جهت بهبود وضعیت ارقام حقوق مالکانه، و متعاقباً افزایش سرمایه نظارتی و نسبت کفایت سرمایه مؤسسات اعتباری استفاده نمود. لذا حصول اطمینان از رعایت مواردی همچون، طبقه بندی صحیح مطالبات ارزی، محاسبه و منظور شدن ذخایر مکفی برای مطالبات ارزی به صورت ارزی و عدم شناسایی سود تسعیر دارایی های پولی محدود شده بر کیفیت سود حاصل از تسعیر ارقام پولی ارزی و در نتیجه شفافیت گزارشگری مالی مؤسسات اعتباری تاثیر به سزایی دارد.

با عنایت به مراتب مطروحه و پیرو بخشنامه شماره ۰۴/۱۶۴۴۹۵ مورخ ۱۴۰۴/۷/۸، موضوع اعلام نرخ تسعیر برای گزارشگری مالی میان دوره‌ای منتهی به شهریور ماه سال ۱۴۰۴، به استحضار می‌رساند؛ موضوع تعیین نرخ و نحوه تسعیر اقلام پولی دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی مؤسسات اعتباری برای گزارشگری مالی پایان سال ۱۴۰۴، با توجه به اقتضائات و الزامات احتیاطی در شبکه بانکی کشور و در راستای ارتقای کیفیت گزارشگری مالی مؤسسات اعتباری و بهبود ثبات و سلامت شبکه بانکی کشور، در جلسه مورخ ۱۴۰۵/۲/۲ هیات عامل محترم بانک مرکزی، مطرح و مقرر شد:

۱- نرخ تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های پولی ارزی مؤسسات اعتباری برای اعمال در صورت‌های مالی منتهی به پایان اسفند ماه سال ۱۴۰۴، با رعایت استانداردهای حسابداری مربوط، معادل نرخ خرید حواله مرکز مبادله ارز و طلای ایران برای هر ارز در تاریخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۸ تعیین می‌شود. در مورد اسعاری که فاقد نرخ خرید حواله مرکز مبادله ارز و طلای ایران می‌باشد نیز، مبنا نرخ برابری آن‌ها به یورو در تاریخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۸ است. ضمناً، نرخ خرید حواله مرکز مبادله ارز و طلای ایران در تاریخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۸ برای هر یورو معادل ۱.۵۶۸.۷۶۲ ریال و برای هر دلار معادل ۱.۳۶۲.۳۵۸ ریال بوده است.

۲- اقلام دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی غیرپولی تابع مفاد استانداردهای حسابداری، مبنی بر تسعیر به نرخ ارز زمان ایجاد/تحصیل/تجدید ارزیابی می‌باشد.

۳- سود ناشی از تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های پولی ارزی منوط به اظهارنظر صریح و شفاف حسابرس مستقل در ارتباط با رعایت موارد زیر قابل شناسایی می‌باشد:

الف- طبقه‌بندی مطالبات ارزی طبق ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص طبقه‌بندی دارایی‌ها انجام شده باشد.

ب- ذخایر مطالبات ارزی، در چارچوب ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص نحوه محاسبه ذخیره مطالبات، به صورت ارزی محاسبه و در حساب‌ها منظور شده باشد.

ج- سپرده نزد سایر بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی اعم از داخلی و خارجی، با دارا بودن حداقل یکی از ویژگیهای زیر در مقطع تسعیر، جزء داراییهای پولی محدود شده (دارای محدودیت) تلقی نمی شود:

- ۱- قابلیت انتقال به حسابهای مورد نظر را داشته باشد.
 - ۲- قابلیت تبدیل به اسکناس و فلزات گران بها و انتقال به داخل کشور را داشته باشد.
 - ۳- قابلیت فروش در بازار را داشته باشد.
 - ۴- قابلیت پرداخت برای واردات کالا و خدمات را داشته باشد.
 - ۵- قابلیت استفاده برای اعطای تسهیلات و ایفای تعهدات را داشته باشد.
- د- مبلغ مطالبات ارزی موسسه اعتباری از بانک مرکزی و سایر اشخاص دولتی با دریافت تاییدیه از آنها در خصوص مبلغ مطالبه مزبور، تایید شده باشد.
- ۴- در خصوص مطالبات ارزی امهالی که از زمان سررسید قرارداد اولیه منعقد شده حداقل پنج سال گذشته باشد و از تاریخ سررسید یادشده تا مقطع تسعیر، فاقد جریان نقدی ورودی بابت تسویه اصل مطالبات، حداقل به میزان ۲۰ درصد باشند، به ازای سپری شدن هر سال از تاریخ سررسید قرارداد اولیه منعقد شده تا مقطع تسعیر، معادل ۵ درصد مجموع مبلغ مطالبات مذکور (شامل اصل، سود و وجه التزام) به عنوان دارایی پولی محدود شده محسوب و تسعیر مطالبات اخیرالذکر باید به نحوی انجام شود که منجر به ایجاد هیچ گونه آثار سود و زیانی اعم از دوره و انباشته نگردد. در هر حال، عدم شناسایی سود مذکور به شرح این بند تا سقف پنجاه درصد (۵۰٪) مبلغ مطالبات ارزی مزبور می باشد.
- ۵- سپردههایی که واجد ویژگیهای مذکور در جزء (ج) بند (۳) این مصوبه نمی باشند، باید به نحوی تسعیر شوند که منجر به هیچ گونه آثار سود و زیانی اعم از دوره و انباشته نگردد.
- ۶- چنانچه به دلیل وجود محدودیت در رسیدگی، حسابرس مستقل قادر به اظهار نظر در خصوص موارد مندرج در بند (۳) این مصوبه نباشد، لحاظ سود ناشی از تسعیر در صورت های مالی موسسه اعتباری منوط به انجام حسابرسی موارد خاص خواهد بود.

۷- مابه‌التفاوت حاصل از تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های پولی ارزی در پایان سال مالی به حساب سود و زیان دوره منتقل می‌شود؛ چنان‌چه مانده سرفصل «حساب سود و زیان انباشته» موسسه اعتباری قبل از تخصیص اندوخته‌ها نشان‌دهنده سود باشد، سود ناشی از تسعیر (پس از اعمال ذخایر مطالبات مشکوک‌الوصول و آثار مالیاتی احتمالی) تقسیم نمی‌گردد و صرف افزایش سرمایه آن موسسه اعتباری می‌شود. ضمناً چنان‌چه مانده سرفصل مزبور نشان‌دهنده زیان باشد، سود ناشی از تسعیر اقلام پولی دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی، صرفاً کاهنده زیان انباشته خواهد بود.

۸- در صورتی که میزان سود ناشی از تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی، بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سود خالص موسسه اعتباری باشد، افزایش سرمایه از محل سود مزبور، منوط به انجام حسابرسی موارد خاص در این ارتباط و تایید مبلغ سود مذکور توسط حسابرس مستقل امکان‌پذیر می‌باشد.

۹- قراردادهای منعقد شده مؤسسات اعتباری با مشتریان از نظر نرخ ارز، تابع شرایط و مفاد مندرج در قراردادهای فی‌مابین می‌باشد.

۱۰- از ابتدای سال ۱۴۰۵، نرخ تسعیر برای دارایی‌ها و بدهی‌های پولی ارزی مؤسسات اعتباری، با رعایت مفاد این مصوبه و استانداردهای حسابداری مربوط، معادل نرخ خرید حواله مرکز مبادله ارز و طلا ایران برای هر ارز در تاریخ گزارشگری مالی می‌باشد.

۱۱- احکام فوق‌الذکر نافذ اختیارات بانک مرکزی در صدور مجوز برگزاری مجامع مؤسسات اعتباری

نمی‌باشد. ۸۵۸۰۶۸۷/م

مدیریت کل تنظیم مقررات

اداره تدوین رویه‌های حسابداری و حسابرسی

اله‌ام چیت سازان

۳۵۱۶

حسین صدقی

۳۲۱۵-۱۵